

Forblad

Malerarbejde i Dag

Robert Rasmussen

Tidsskrifter

Arkitekten 1942, Ugehæfte

1942

Malerarbejde i Dag

Af Formanden for De danske Maleres Forsøgsstation,
Malermester Robert Rasmussen

Malerfaget er som saa mange andre Fag kommet i en vanskelig Situation paa Grund af Varemangel, men takket være den høje Standard, som vore Farvefabriker staar paa, er vi trods alt ikke saa daarligt stillet som mange andre Fag. Det er først og fremmest Linolie og Fernis, der er Mangel paa, idet Faget i 1941 kun har faaet tildelt ca. $\frac{1}{12}$ af det aarlige normale Forbrug, og derfor maa Olien reserveres til de Arbejder, der nødvendigvis maa behandles med Oliefarve, nemlig: Vinduer, udvendigt Træværk og Jernarbejde. Til de øvrige Arbejder har vore Farvefabriker fremstillet udmærkede Erstatninger, saaledes at Malerne i Dag trods alt kan udføre forsvarligt Malerarbejde.

I Handelsministeriets Bekendtgørelse af 1. November 1941 staar der i § 7, at Oliemaling og Fernisering af Skure, Udhuse, Plankeværker, Stakitter og lignende er indtil videre forbudt, ligesom Oliemaling og Fernisering af ikke tidligere oliemalede eller ferniserede Façader, Lofter, Gulve og Vægge saavel som ikke tidligere oliemalet eller ferniseret indvendigt Træværk, herunder ikke Vinduer, samt ikke tidligere oliemalede eller ferniserede Isolationsplader og lignende ligeledes indtil videre er forbudt.

Som Erstatning for Fernis har Farve- og Lakfabrikerne fremstillet Emulsionsfernise, der iøvrigt kun maa fabrikeres og forhandles, naar denne er prøvet og godkendt af De danske Maleres Forsøgsstation. En saadan Emulsionsfernise maa kun indeholde 15 pCt. Olie, hvorfor Olien maa emulgeres med forskellige Produkter saasom Kassein, Ammoniak og lignende i Vand. Det er en Vare, der ligner de Kompositionsfarver, som man tidligere anvendte til ru Træværk, og som i Virkeligheden indeholder lige saa meget Olie som mange Matoliefarver, hvor Fortyndingsvædsken, der hovedsageligt bestaar af Terpentin, ved Brugen fordamper. I Emulsionsfarven er Terpentinen erstattet med Vand, der ogsaa fordamper, saa det, der bliver tilbage, er nogenlunde det samme, nemlig Olie og Farvestof. Ligesom mat Oliefarve kan Emulsionsfarve vaskes, men kun til en vis Grad, og derfor er det nødvendigt, at man giver Døre og andet Træværk et sidste Paastrøg med Lakfarve.

Vi skal i det følgende forsøge at beskrive, hvorledes man i Dag kan behandle henholdsvis gammelt Arbejde (Reparationsarbejder) og nyt Arbejde, saaledes

at man i Virkeligheden kan udføre Størsteparten af de almindelig forekommende Malerarbejder uden at være væsentlig generet af den gældende Varemangel. *Gammelt Arbejde:* Lim- og Mosfarvearbejde paa Lofter og Vægge udføres normalt, og det samme gælder for Tapetarbejde. Oliemalede Vægge kan limfarves eller tapetseres, eller hvor der nødvendigvis skal oliemales, kan der anvendes Emulsionsfarve, og paa meget udsatte Steder som f. Eks. Badeværelser, Køkkener og W.C.'er og lignende kan man stryge sidste Gang med Lakfarve.

Træværk, der ikke kan klares med Reparation og 1. Gang Lakfarve, kan understryges med Emulsionsfarve. Vinduer skal males med Oliefarve. Gulve kan repareres med Emulsionsfernis paa de slidte Steder og dernæst lakeres med Cellulosegulvlak, idet det er forbudt at fremstille saavel Gulvlakfernis som Gulvlak. Til Façader, der ikke tidligere har været oliemalede, kan der benyttes Kalkfarve eller Emulsionsfarve. Paa tidligere oliemalede Façader kan der anvendes Emulsionsfarve, og der maa desværre ogsaa benyttes Oliefarve, hvad der efter vor Mening er Vandalisme mod den Smule Olie, der forefindes, og som der er haardt Brug for til Vinduer og udvendigt Træværk.

Nyt Arbejde: Lofter og Vægge behandles med Kalk eller Limfarve, ligesom Væggene kan tapetseres som sædvanligt, medens Oliemaling derimod er forbudt. Forbudet mod Oliemaling gælder ogsaa Façader, Skure og Udbygninger, medens Vinduer, som allerede tidligere nævnt, samt Størsteparten af udvendigt Træværk, maa males med Oliefarve. Hvor denne ikke forefindes, kan en Lakfarve, hvor Bindemidler er Kunstkopaler og animalske Olier, anvendes. Disse Lakker, der fabrikeres af vore førende Lakfabriker, maa ikke forveksles med de ildelugtende og daarligt tørrende Produkter fra den forrige Krig, idet der efter de nuværende Fabrikationsmetoder kan fremstilles tørrende og meget lidt lugtende Olier.

Indvendigt Træværk maa ikke grundes med Oliefarve, men vil man ikke bruge Emulsioner, der som bekendt paa Grund af Vandindholdet har Tilbøjelighed til at rejse Træet, kan der grundes med de ovenfor omtalte Lakker. Efter eventuelt Spartling behandles dernæst 2, eller hvis det skal være helt hvidt, 3 Gange med Emulsionsfarve og til Slut med Lakfarve eller Emaillalak.

Nyt Træværk kan, hvis det ikke er alt for tarveligt Snedkerarbejde, behandles med Emulsionslasurfarve eller Bejtse, hvorefter det stryges 1 à 2 Gange med Celluloselak og dernæst afslibes med Staaluld.

Gulve kan grundes med Emulsionsfernis og stryges 1 Gang Cellulosegulvlak umiddelbart efter Lægningen, og endelig stryges endnu 1 Gang Cellulosegulvlak ved Afleveringen.

Varmeovne behandles som sædvanligt med Radiatorlak, medens andet Jernarbejde helst skal grundes med en rustbeskyttende Farve saasom Blymønje, Watoelin eller andre lignende Patentfarver. Isoleret Rør kan limes og males med Emulsionsfarve og Lakfarve.

- A. *Limfarve. Vægge.*
1. Sæbe og stryge Limfarve.
 2. Grunde, sæbe og stryge Limfarve.
 3. Slibe, lime, paasatte Grundpapir og Maskinpapir. Grunde med Oliefarve og stryge Limfarve.
- B. *Oliefarve. Vægge.*
1. Slibe, grunde og stryge 2 Gange Oliefarve.
 2. Slibe, grunde og stryge 3 Gange Oliefarve og duppe.
 3. Slibe, grunde, spartle 2 Gange med Slibning i Vand, stryge 3 Gange Oliefarve og duppe.
 4. Slibe, grunde og spartle 2 Gange med Slibning i Vand, stryge 3 Gange Oliefarve og 1 Gang Lakfarve.
 5. Slibe, grunde, spartle 2 Gange med Slibning i Vand, stryge 3 Gange Oliefarve og 1 Gang Emaillak.
 6. Slibe, lime, paasatte Grundpapir og Maskinpapir og stryge 3 Gange Oliefarve og duppe.
- C. *Tapet.*
(I den særlige Beskrivelse maa Tapetprisen opgives)
1. Opsætte Tapet.
 2. Slibe, lime og opsætte Tapet.
 3. Slibe, lime, opsætte Grundpapir og opsætte Tapet.
- D. *Indvendigt Træværk.*
1. Grunde og stryge 2 Gange med Oliefarve.
 2. Grunde og stryge 2 Gange med Oliefarve og 1 Gang Lakfarve eller Matlak.
 3. Grunde, spartle 1 Gang, stryge 2 Gange Oliefarve og 1 Gang Lakfarve.
 4. Grunde, spartle 1 Gang, stryge 3 Gange med Oliefarve og 1 Gang Emaillak eller Matlak.
 5. Grunde, spartle 2 Gange, stryge 3 Gange, lakere 2 Gange og silkeslibe.
 6. Grunde, spartle 1 Gang, stryge 2 Gange Oliefarve, aare og lakere. Træværk, der skal staa som Naturtræ, kan behandles med
 7. 1 Gang Fernis ved Lasurfarve.
 8. 1 Gang Fernis, 1 Gang Spirituslak og 1 Gang Olielak.
- E. *Vinduer.*
1. Grunde og stryge 2 Gange Oliefarve paa begge Sider.
 2. Grunde og stryge 3 Gange Oliefarve udvendigt og 2 Gange Oliefarve indvendigt.
- F. *Udvendigt Træværk.*
1. Grunde og stryge 2 Gange Oliefarve.
 2. Grunde og stryge 3 Gange Oliefarve.
 3. Grunde, spartle 1 Gang og stryge 3 Gange Oliefarve.
- G. *Ru Træværk.*
1. Kompositionsfarve.
 2. Karbolineum.
 3. Solignum.
 4. Tjære blandet med Fernis.
- H. *Gulve og Overside af Trinflader.*
1. Fernisere 1 Gang.
 2. Fernisere 2 Gange.
 3. Fernisere 2 Gange og 1 Gang med Ekspresfernis.
 4. Fernisere 2 Gange og lakere med Olielak.
- I. *Elektriske Ledninger og Kontaktunderlag.*
1. Paa oliemalet Væg samme Behandling som Væggen.
 2. Paa limfarvet Væg grunde med Seitzfarve og stryge Limfarve med Væggene.
 3. Paa Tapet grunde med Seitzfarve og stryge 1 Gang Matfarve efter Tapetet.
- K. *Asfalterede Rør.*
1. Stryge 2 Gange med Aluminiumsbronze.
 2. Stryge 2 Gange Schellak og 2 Gange Oliefarve.
 3. Stryge 2 Gange Schellak, Spartling og 2 Gange Oliefarve og 1 Gang Lakfarve.
- L. *Isolerede Rør.*
1. Lime og stryge 2 Gange Oliefarve.
- M. *Jernarbejde.*
1. 1 Gang Blymonje eller Watoelin og 2 Gange Oliefarve.
- N. *Varmelegemer og -rør.*
1. Rense og stryge 2 Gange Ovnlakfarve.
- A. 1. Uændret.
2. Uændret.
 3. Grunding med Oliefarve bortfalder.
- B. 1. Slibe, grunde og stryge 2 Gange med Emulsionsfarve.
2. Udgaar.
 3. Udgaar.
 4. Udgaar.
 5. Udgaar.
 6. Udgaar.
1. Kan udvides til samme Behandling og 1 Gang Lakfarve eller Emaillak.
- C. 1. Uændret.
2. Uændret.
 3. Uændret.
- D. 1. Udgaar.
2. Grunde og stryge 2 Gange med Emulsionsfarve og Lakfarve.
 3. Grunde, spartle, stryge 2 Gange med Emulsionsfarve og Lakfarve.
 4. Grunde, spartle, stryge, 3 Gange med Emulsionsfarve og hvid Emaillak.
 5. Udgaar.
 6. Udgaar.
 7. 1 Gang Emulsionsfernis med Lasurfarve og 1 Gang klar Cellulose- eller Olielak.
 8. 2 Gange Emulsionsfernis og 1 Gang Olie- eller Celluloselak.
- E. 1. Uændret.
2. Uændret.
- F. 1. Uændret
2. Uændret
 3. Uændret
- } forsaavidt Bekendtgørelsen tillader det.
- G. 1. Uændret.
2. Uændret.
 3. Uændret.
 4. Udgaar.
- H. 1. Udgaar.
2. Udgaar.
 3. Fernisering 1 Gang med Emulsionsfernis og 1 Gang Olie- eller Celluloselak.
 4. Fernisere 2 Gange med Emulsionsfernis og 2 Gange Olie- eller Celluloselak.
- I. 1. Udgaar.
2. Uændret.
 3. Uændret.
- K. 1. Uændret.
2. Uændret.
 3. Udgaar.
- L. 1. Uændret.
- M. 1. Uændret.
- N. 1. Uændret.

Asfalterede Rør stryges med Asfaltrørfarve, Aluminiumsfarve eller Limfarve.

Af ovenstaaende Redegørelse vil man erfare, at Malerfaget i al Almindelighed endnu en Tid kan klare Situationen, naar blot man sørger for, at de minimale Mængder af Fernis benyttes, hvor disse er absolut paakrævet, medens de Ting, som godt kan vente, behandles med Erstatninger. Det er en Samfundssag at faa de tilstedeværende Varer til at strække saa langt som muligt.

En Specialudstilling om Malervarer

Hvis man i Dag skal udføre et Malerarbejde eller som Arkitekt udføre Beskrivelse til Malerlicitation er det nødvendigt at man sætter sig ind i, hvilke Malervarer man i Dag kan faa, og hvilke man i Henhold til Handelsministeriets Bekendtgørelse maa bruge. Det er ikke let for Arkitekter, Haandværkere og andre byggeinteresserede at finde ud af alle de Erstatningsvarer, der er kommet paa Markedet.

„Malerarbejde i Dag“, der er arrangeret af danske Maleres Forsøgsstation og Byggeudstillingen, og hvis Udstillere er betydelige Firmaer indenfor Lak- og Farveindustrien, giver den bedste Vejledning, saaledes at man ved et Besøg paa Udstillingen er klar over, hvordan man skal klare et Malerarbejde i Dag. Det har sikkert ikke været rart for Lak- og Farveindustrien pludseligt kun at faa tildelt $\frac{1}{12}$ af det normale Forbrug Linolie og Fernis, men man maa sige, at Lak- og Farveindustrien har klaret Vanskelighederne godt. Den nye Emulsionsfarve, – Fernis og Lasur – erstatter tilsyneladende udmærket Oliefarve og Linoliefernise; flere af disse nye Produkter vil sikkert blive i Handelen længe efter, at Tilførslerne af de nu saa sjældne Varer er normale.

Det vil føre for vidt at beskrive de forskellige Malervarer her, og desuden gives der i Udstillingens Introduktion og i de forskellige Firmaers Brochurer udmærkede Beskrivelser af Malervarer og hvorledes disse anvendes, ligesom man paa Udstillingen direkte kan se de forskellige Paastrygninger og sammenligne disse med Oliestrygninger.

En Udstilling som denne er helt paa sin Plads i Dag, kun er det en Fejl, at der ikke findes lidt mere Humør og Farver; jeg tror at man skulde have allieret sig med Arkitekt Hans Hansen, saaledes at der ogsaa havde været noget for Øjet. Den af De danske Maleres Forsøgsstations udstillede „Farveharmoni“ burde ikke hedde Harmoni, men Nummerering el. lign. Man maa haabe, at den ikke opfattes forkert. **H. S.**

Følgende Firmaer deltager i Udstillingen:

Bay & Wissing, Tomsgaardsvej 28, Beck & Jørgensen, Nørregade 13, K. Ernst Dahl, Tapet, Vimmelskaftet 43, K. A/S Dyrup & Co., Søborg. A/S Danske Oliemøller og Sæbefabriker, Lyngbyvej 11, Ø. J. D. Flüggers Filial, Sankt Pederstræde 34-36, K. De Forenede Malermestres Farvemølle, Grønnegade 33, K. Wilh. Krause & Co., Øresundsvej 140, S. A/S Københavns Tryklufts Service, Polititorvet 12, V. A/S Sadolin & Holmblad, Holmbladsgade 70, S. A. Stelling, Valby.